

CENTRALE COMMISSIE DIERPROEVEN

Secretariaat
Drs. W.A. de Leeuw
Voedsel en Waren Autoriteit
Postbus 19.506
2500 CM 's-Gravenhage

Aan : de Minister van VWS,
: d.t.v. drs. I. Arendzen (VGB)
Kernmerk : VWA CE/U/03-11642
Datum: : 1 oktober 2003
betreft : openheid

Geachte heer Hoogervorst,

In de afgelopen periode is zowel door maatschappelijke organisaties als door een meerderheid van de Tweede Kamer aangegeven dat meer transparantie gewenst is in het functioneren van de dierexperimentencommissies. De samenleving heeft onvoldoende mogelijkheden om inzicht te verkrijgen in de wijze waarop voorgenomen dierproeven worden getoetst: gepleit wordt voor meer openheid.

Op uw verzoek heeft de Centrale Commissie Dierproeven (CCD) zich gebogen over het vraagstuk met betrekking tot openheid en openbaarheid in relatie tot de toetsing van voorgenomen dierproeven door dierexperimentencommissies (DEC). De CCD heeft hierover van gedachten gewisseld tijdens de vergaderingen welke werden gehouden op 1 juli 2002, 24 oktober 2002, 4 februari 2003 en 14 mei 2003.

De concrete vragen welke voorlagen waren de volgende:

- is meer openheid in het functioneren van DEC's gewenst?
- is het gewenst dat DEC adviezen geheel of gedeeltelijk openbaar worden gemaakt?
- indien meer openheid en/of openbaarheid gewenst wordt geacht, op welke wijze en in welke mate zou dit moeten worden vorm gegeven?

De gedachtewisseling over deze vraagstelling heeft geruime tijd in beslag genomen, omdat er verschillende belangen in het geding zijn, die elk moeten worden betrokken in een zorgvuldige afweging.

Het gebruik van proefdieren en de morele afwegingen die daaraan vooraf dienen te gaan, staan sterk in de publieke belangstelling. Een belangrijk deel van deze dierproeven worden met behulp van gemeenschapsmiddelen uitgevoerd. De CCD staat dan ook op het standpunt dat de samenleving recht heeft om inzicht te hebben in de wijze waarop voorgenomen dierproeven worden getoetst, de uitslag van deze toets en de voorwaarden die eventueel aan een positief advies worden verbonden. Daarom is het van belang dat meer informatie wordt verstrekt over de werkwijze van de DEC's, de toetsingscriteria die worden gehanteerd en de zorgvuldigheid die bij de afweging wordt betracht. Terzijde zij opgemerkt dat ook in een aantal landen om ons heen de roep om meer openheid luider wordt en ook daar wegen worden gezocht om hier aan tegemoet te komen, zonder daarbij de situatie te creëren dat DEC-leden en de bij dierproeven betrokken personen het doelwit worden van extreme dieractivisten, die

met illegale praktijken de uitvoering van dierproeven trachten te bestrijden.

De leden van de CCD zijn van mening dat het jaarverslag van de DEC een geschikt medium is om de gewenste grotere mate van openheid te betrachten. Ingevolge artikel 18e van de Wet op de dierproeven (WOD) is iedere DEC verplicht aan de Minister jaarlijks verslag uit te brengen van haar werkzaamheden. Dit jaarverslag dient op basis van de Dierproevenregeling (*Stcrt. 247, 18 december 1996*) aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Deze voorwaarden moeten worden gezien als een minimum. DEC's zijn vrij verdere informatie te verschaffen over andere onderwerpen dan wettelijk voorgeschreven.

Dit jaarverslag is thans niet openbaar. De CCD acht de inhoud van het jaarverslag zoals thans voorgeschreven door de genoemde Dierproevenregeling, bovendien te beperkt om de gewenste openheid te verschaffen.

Het jaarverslag zou kunnen bijdragen aan de gewenste grotere mate van openheid onder de volgende voorwaarden.

- Het jaarverslag van iedere DEC wordt openbaar.
- In de inleiding wordt duidelijk weergegeven wat de taken zijn van de DEC.
- Het jaarverslag bevat, in aanvulling op de informatie die op basis van de Dierproevenregeling nu reeds moet zijn opgenomen, per goedgekeurd onderzoeksplan ten minste de volgende informatie: de titel, het registratiedoel, de vraagstelling en het doel van het onderzoek, het getoetste belang van het onderzoek, de diersoort, het benodigde aantal dieren en de beoordeelde mate van ongerief die in het geding kan zijn. Wanneer van toepassing, worden ook de bijzondere voorwaarden waaronder toestemming is verleend vermeld.
- Per jaarverslag zouden 1 of 2 casus verder kunnen worden uitgewerkt, zodanig dat meer inzicht wordt gegeven in de afwegingsprocedure. Op deze wijze kan inzicht worden gegeven in de wijze waarop de DEC komt tot haar advies en de argumenten die daarbij een rol spelen. Bovendien kan op deze wijze zichtbaar worden gemaakt welke knelpunten zich kunnen voordoen bij een dergelijke afweging. Een dergelijke uitgebreide gerapporteerde casus staat dan als voorbeeld voor de manier waarop de andere ingediende voorstellen zijn besproken.

De verstrekte informatie per onderzoeksvoorstel moet kort en bondig zijn en moet zodanig zijn geformuleerd dat de verstrekte informatie begrijpelijk is voor niet ingewijden (waarbij verondersteld mag worden dat wel enige medisch biologische basiskennis aanwezig is). Naar de mening van de leden van de CCD hoeft de voorgestane wijze van verslaglegging niet problematisch te zijn, ook niet voor de instellingen die omwille van commerciële of competitieve redenen geen gedetailleerde onderzoeksprotocollen openbaar kunnen maken.

Om te voorkomen dat de voorgestelde aanpassing van het jaarverslag leidt tot een substantiële toename in de werkbelasting of dat de verstrekte informatie niet correct zou zijn, wordt voorgesteld dat de verantwoordelijke onderzoeker zelf een belangrijk deel van de betreffende informatie formuleert (zie voorbeeld). In de aanbiedingsformulieren voor de DEC kan een module worden opgenomen, waarin de informatie dient te worden vermeld die, wanneer de DEC daarmee instemt, integraal kan worden opgenomen in het jaarverslag.

Gezien het bovenstaande adviseert de CCD u daarom de bepalingen die zijn opgenomen in de Dierproevenregeling (Stcrt. 247, 18 december 1996) uit te breiden, zodat de informatieve waarde van het jaarverslag van de DEC wordt vergroot en openbaarmaking van het jaarverslag wordt gegarandeerd.

Bijgaand ontvangt u een voorbeeld van een jaarverslag waarin de voorstellen van de CCD zijn verwerkt.

De CCD stelt voor dat de nieuwe opzet voor het jaarverslag en de plicht tot openbaarmaking van het jaarverslag van kracht wordt met ingang van het Jaarverslag 2004.

Als verdere bijdrage aan de vergroting van de openheid ten aanzien van het onderwerp dierproeven en het beleid van de Nederlandse overheid op dit punt, acht de CCD het zinvol dat er een CCD website wordt ingesteld. Op deze website zou naast informatie over de samenstelling en taakstelling van de CCD ook informatie kunnen worden opgenomen over adviezen die de CCD uitbrengt. Op deze website of via deze website zouden jaarlijks de jaarverslagen van de DEC's beschikbaar kunnen worden gesteld voor het publiek. Daarnaast zijn DEC's natuurlijk vrij het jaarverslag via andere zelfgekozen kanalen beschikbaar te stellen aan derden.

Met hoogachting en vriendelijke groet,

prof.dr. G.J. Mulder,
voorzitter van de CCD